

The joke and the caricature in the Hebrew language

(Linguistic study)

Researcher: Zuhoor Najdat AbdulSattar

zuhoor.najdat@gmail.com

Supervisor: Assistant Professor D.r. Rahim Radi Abd

Dr.raheem2016@gmail.com

University of Baghdad- College of Languages

DOI: <https://doi.org/10.31973/aj.v3i142.3826>

Abstract

In this study, according to the method of linguistic analysis, several Hebrew texts selected for the study were analyzed. The study was interested in the analysis of two different types of humorous texts in the Hebrew language, selected texts from the Hebrew joke were analyzed, as well as Hebrew texts of a caricature were analyzed. And the most important functions of the use of irony in the language of the above-mentioned types of texts were also presented.

Keywords: irony - humor - joke – cartoon.

النكتة والكاريكاتور باللغة العبرية (دراسة لغوية)

أ.م.د. رحيم راضي عبد

الباحثة زهور نجدت عبد الستار

مكان العمل: جامعة بغداد – كلية اللغات

جامعة بغداد – كلية اللغات

قسم اللغة العبرية

قسم اللغة العبرية

(مُلخَصُ البَحْث)

في هذه البحث، ووفقاً لأسلوب التحليل اللغوي، تم تحليل العديد من النصوص العبرية المختارة. اهتم البحث بتحليل نوعين مختلفين من النصوص الفكاهية في اللغة العبرية، حيث تم تحليل نصوص مختارة من النكتة العبرية، بالإضافة إلى تحليل النصوص العبرية للكاريكاتور. وكذلك تم عرض أهم وظائف استخدام السخرية في لغة أنواع النصوص المذكورة أعلاه، ثم تأتي الاستنتاجات التي قدمت من خلال أبرز النتائج التي توصل إليها البحث.

**הבדיחה והקריקטורה בשפה העברית
(עיון לשוני)**

תקציר

במחקר הזה נותחו, לפי שיטת הניתוח הלשוני, כמה טקסטים עבריים שנבחרו למחקר. המחקר התעניין בניתוח של שני סוגים שונים של טקסטים הומוריסטיים בשפה העברית, נותחו טקסטים נבחרים מהבדיחה העברית, כמו כן, נותחו טקסטים עבריים של קריקטורה. והוצגו גם הפונקציות החשובות ביותר של השימוש באירוניה בשפתם של סוגי הטקסטים הנ"ל. ולאחר מכן, יבואו המסקנות, שהוצגו באמצעותן התוצאות הבולטות ביותר שהגיעו על-ידי המחקר.

המילות המפתח: אירוניה – הומור – בדיחה – קריקטורה

הבדיחה והקריקטורה בשפה העברית עיון לשוני

מבוא

האירוניה אינה רק מילים המבקשות להצחוק אנשים, אלא היא תופעה לשונית המתעוררת עקב התנאים החברתיים, הפוליטיים והסביבתיים שעוברת החברה. מכיוון שלכל חברה יש סביבה ותנאים חיים מיוחדים, כך אירוניה היא אחד הגורמים החשובים ביותר בפתרון סכסוכים, הפגת לחצים וביקורת על תופעות, ומסייע גם בהגברות הקשרים בין הפרטים של החברה. ישנם סוגים רבים של אירוניה, שהם בדיחה, קריקטוריה, צחוק והומור. באמצעות החקר זה נדע את תפקידיהם והגדרות שלהם. בנוסף, נדון בתיאוריות החשובות ביותר, כל זה בחלק התיאורטי. באשר לחלק היישומי, לקחנו דוגמאות מבדיחות וקריקטורות וניתחנו אותן מבחינה רטוריקה ופרגמטיקה, כדי להבהיר את האמצעים הריטוריים בבניית הבדיחה וקריקטורה ותפקידן מבחינה הפרגמטיקה.

אירוניה מבט כללי:

אנשים משתמשים באירוניה בחייהם הם מבינים את האירוניה באופן אינטואיטיבי. האירוניה היא חלק טבעי המשפה האנושית, כי האדם זקוק מאוד לצחוק. החיים ללא צחוק הופכים יבשים וכבדים ומלווים בסטגנציה, מונוטוניות וצרות. צחוק מקל על אדם מה לחצים ומקל על חלק מהעומסים שהוא נושא. (Salih Sharif al-Askari: 52, محمد : صالح شريف العسكري ، 2012).

המילה האירוריה הופיעה באחד הדיאלוגים של סוקרטס, וזו דרך מסוימת בדיאלוג לפתוח מישו לבורות מתוודה. באשר לאריסטו, הכוונה היא שימוש חמקמק בשפה שהיא סוג של רטוריקה, במילים אירות, הדובר אומר את ההפך ממה שהוא מתכוון. באשר למילון אוקספורד, מציין כי אירוניה פירושה להתחבא תחת מראה מטעה ולהעמיד פנים, בורות מופיעה בכוונה תחילה. (بن حبيلس ، بكير : Bakir Bin Hobeil: 8-9, 2009).

באשר (קולין מיוק) שקשה להגדר אירוניה ומגלה שהניסיון לכתוב על נושא זה קשה מאוד וכי כמבקר ספרות קשה לו למוצא הגדרות מדויקת הכוללת כל מיני אירוניה. בעוד (soren Kierkegaard) יודע האירוניה היא ביטוי נגד מה שאתה רוצה לעשות. מבחינה פרגמטית (kerbrat orecchioni) האירוניה פירושה נגד מה שאנחנו רוצים לאמור.

באשר (Sigmund fereud) האירוניה אינה דורשה טקניקה אחרת פרט להצגה נגדה, כלומר האירוניה מופיעה בצורה הפוך סמנטי או סתירה, שכך היא מבוססת על עיקרון הסתירה והיגוד, בין שתי משמעויות של הדיבור (ناصف، خضرة :) khdraa nasf 23-24 2018 האירוניה היא תופעה ביקורת ואחת מהשיטות הביטוי שבהן האדם משתמש במילים אבל המשמעות בניגוד לחוונה. (حسن عيسى العفيف ، فاطمة Fatima Hassan Issa Al-Afif: 6, 2016).

האירוניה מכוון להבליט את פגמיו של אדם, גם האירוניה היא סוג של לעג ודיבור המנוגד לאמור ותלוי בשאלות שאלה, העמדת פנים שהיא בור ואומר דבר אחד, והכוונה היא משהו אחר (عطى الله ، اميرة Amira Atallah 20, 2019). מנקודת המבט הספרותית האירוניה נחשבת לאמנות ספרותית שבאמצעותה הכותב שואף להבליט את ספרותית ואז לתקן אותם, שכן הכותב מבטא על הטעות הזאת באופן סרקסטי. (عطى الله ، اميرة Amira Atallah 20, 2019)

מטרת האירוניה היא לשמור על שלמות החברה ולשמור על התנהגותה, יש לה תפקיד בהפגת כאבין של האדם ובהרגעת הנפש עקב לחצי החיים, ולכן אירוניה נחשב לגישת החקיקים בחיים. [خوازم ، قديرية : Qadria Khawazem: 13-14, 2015]. מצד אחד, האירוניה מתחלקה למספר סוגים על פי תפקודו בשפה.

סעיפים האירוניה:

- אירוניה המילולית: משמש להדגשת הבדלים במראה, במציאות ובכוונות. במילים שנבחרו משתמשים בכוונה כדי להתביע על משמעות אחר. אירוניה

מילולי חייבת לכלול את נוכחות הסרקזם, אדם שמבצע את אירועי האירוניה או משהו ששים טקטיקה בכוונה כדי לגרום אירוניה.

- אירוניה של המצב: האירוניה זו מושגת כשיש סתירה או התנגשות בין מה שאנו מצפים לבין מה שקרה. האירוניה בסיטואציה היא תוצאה של סיטואציה היא אינה כוללת בהכרח נוכחת של אדם שעושה את הלעג, כי זו רק מקרה או נסיבות או תוצאה של אירועים המורגשים כתוצאה מהאירוניה.
- אירוניה דרמטית: היא המצב בו אחת הדמויות בסיפור אמורה להיות לדמויות אלה אין ידע על המתרחש בסיפור, בעוד שאר הדמויות והקהל יודעים לכך מה שיוצר מצב של צחוק. (بن حبيلس ، بكير : Bakir Bin Hobeilis: 23–24, 2009)

בנוסף, ניתן לחלק את אהירוניה למספר סוגים, כל אחד מהסוגים הללו חוקר

לעג וצחוק מצד עצמו:

הומור: הוא מפתח מיוחד להבנת הפרט והחברה, באמצעות הומור אפשר ללמוד את ההיבטים המצחיקים והבסורדיים. הומור קשור לתודעה מכיוון שזו סדרה של מסקנות בסיסיות מחיוך, צחוק קל, צחוק חזק ואז ההשתתף כל הגוף בהבעת צחוק. הומור מלווה תמיד בתחושת אושר ויכולת לפתור כל בעיה. מבחינת "פריוד" הוא האמין שהומור מסייע בהפתחת מתחים רגשיים ותוקפניים (זאבי , עירית , סובר, אריה : Irit Zeevi, Arie Sober: 66–68, 2014).

זיף מאמין שהומור הוא תערובת ברורה לראות דברים שאנשים רוצים אתו, אבל מזווית אחרת שלא הגיון פנימי, ולכן יש להתייחס להומור כאל תחושה (אוסטרטבר, חיה : Chaya Osterbert: 5–6, 2000).

הצחוק: זהו מקור האושר, הסיפוק והנחמה, אנו מתחילים בצחוק כאשר שומעים ארועים, דברים שאנחנו אוהבים אותה או אנו יוצאים ממצבים פסיעולוגיים גרועים, או רואים משהו יפה. לפעמים אדם מרגיש שהוא מסוגל לשחרר את האנרגיה המצטברת הנובעת ממצבים רגשיים שלו ושחרר זו בצורה של צחוק. (סובר, אריה : Arie Sober: 39–40, 2009).

הקריקטורה: היא אחת האמנויות האהובות על אנשים, לא בגלל שהם צוחקים ונהנים לצפות בה, אלא בגלל העזה שלה להביע את דאגותיהם, בנוסף להתמקדות בטעויות חברתיות, פוליטיות ודתיות בחברה. (סובר, אריה : 2013 , 2009). הקריקטורה היא רישום סאטירי המנופק בצורה מוגזמת ומעביר תכונה או אירוע בצורה קריטית שלעתים מלווה בטקסט או ללא טקסט והיא כמו חידה שבה הקורא

חייב לפתור את החידה. (عرفات حجازي, محمد: Mohammed Arafat Hegazy) [file:///C:/Users/ali/Downloads/pdf%20\(4\).pdf](file:///C:/Users/ali/Downloads/pdf%20(4).pdf) הבדיחה: היא דבר הומורסטי שנאמר בצורה מסוימת הכוללת סתירות באירועים ושבירת ציפיות. הבדיחה בדרך כלל קצרה ומופיעה במהלך אינטראקציה חברתית ולפעמים קרובות בדיחות נכתבות ומועברות עם אחרים. (عبد الحميد ، شاکر : Shaker Abd al-Hamid: 456-457). יש שני סוגים של בדיחה, הראשון משפטים קצרים או ארוכים כוללת תחילה, אמצע וסוף. הסוג השני בשאלה ובתשובה. הסוג הראשון נפוץ יותר מהסוג השני. החלק הראשון של הבדיחה מבוא שמציב את המאזין במקום או בזמן האירוע וכולל את הדמות הראשית או הדמויות המשתתפות בבדיחה. החלק השני הוא גוף הבדיחה. החלק השלישי הוא מילה בודדת שמכילה אירוע קומי מה שמנוגד לציפיות המאזין. (סובר , אריה : Arie Sober: 196-197, 2009).

אירוניה כתופעה לשונית נחקרת כבר למעלה מי- 2500 שנה, לאורך כל תקופה זו נסיו חוקרים פילוסויה, רטוריקה, ספרות ומחקרים לשוניים פרגמטיים להגות לסוג ולהגיד אירוניה. אף על פי שהחוקרים מוקדמים תרמו לחקר האירוניה, פרגמטיקאים חקרו באופן ספציפי כיצד הדוברים מפקים אמירות אירוניות וכיצד המאזינים מבינים את המשמעות הסאטירית המיועדת, במיוחד כאשר המילים מועברות באופן מרומז. הניתוח הנוכחי של אירוניה מסתמך על המושגים שפותחו על ידי חוקרים בתחום הפרגמטיקה, מכיוון שהוא מספק בסיס תיאורטי להבנת אופן פירוש ומשמעות של המשמעות על ידי המאזינים . (Paulina, Barezynska : 2017 , 29). בנקודה זו ננסה להבליט בסיכום את התיאוריות הללו בנקודה זו ננסה להבליט בסיכום את התיאוריות הללו.

התיאוריה של גרייס בנושא השלכות שיחה ועיקרון הקואופורציה 1975

תיאוריה של גרייס היא הבסיס לתקשורת מוצלחת ויעלה בין הדוברים, וכל גרייס הציעה את עקרון הקואופורציה בדיאלוג בין הדוברים במיוחד כאשר הדיבור יהיה בעקיף, זה יהיה אירוניה, אז גרייס שמה אלמנטים לתיאור השיחה וזהו:

- עיקרון הכמות: תרמו את התרומה שלכם באופן אינפורמטיבי כנדרש, על המשתתפים לא לספק מידע רב מדי או מטע מדי מכיוון שמידע נוסף או לו מלא עשוי להוביל את המאזינים לפרשנות לא נכונה של הדיבור.
- עיקרון האיכות: לא תגיד מה שאתה חושב שהוא לא נכון, על המשתתפים להפיק ביטויים תקפים, והם צפויים לספק ראיות שתומכים בהצהרתם אחרת התקשורת או ההתנהגות שלהם אינם מועילים.

- עיקרון היחס: היה רלוונטי המשתתפים תפויים להביע מתאימים ורלוונטים.
- עיקרון האופן: המניע עמימות בביטוי, על המשתתפים לנסח את הביטויים שלהם בצורה נכונה. לכן כל הפרה של אחד העקרונות מובילה להתרחשות של לעג. (Paulina, Barezynska: 2017, 31-30).

תיאוריית "אזכור הד" מאת ספרבר ווילסון 1981:

תיאוריה זו מתייחסת לרעיון המיוחס לאדם ספציפי או לקבוצה אנשים, לרוב מטרת של התיאוריה היא להעביר עתדת הדובר כפי שהוא, למשל לפי החוקרים "ספרבר ווילסון" שאדם אמר מצב שהתרחש בעבר לאדם מסוים אך עם חזרה על דיבור ותנועות של האדם ספציפי, בנוסף לציון מאפיינים והתנהגות של האדם, אך הלעג. (Paulina, Barezynska: 2017, 43).

תיאוריה היומרה לאירוניה מאת "קלארק וג'ריג" 1984.

התיאוריה הזאת מדגישה כי הדוברים אינם מייצרים דיבור, אלא מתיימרים לבצע, כלומר דוברים מתיימרים להיות אדם אחר, בין אם אמיתי או דמיוני, באמצעות מחוותיו, טון הדיבור ואופן הדיבור שלו בזמן שהדובר מפריד בין עצמו ומתחיל לגלם דמות אחרות, אך בלעג.

החקרים "קלארק וג'ריג" מאמינים כי העמדת פנים והיומרה היא תנאי הכרחי להבנת האירוניה, אדם סרקסטי יכול להשתמש בגוון קול אחר או לשנות את הדרך בה הוא נע בכדי להעביר רעיון אירוני לקהל. תיאוריה זה מחייבת שיהיה בסיס משותף בין הקהל לאדם (נמען ומוען) כשהוא מחקה דמות מסוימת, הוא לא צריך להגיד להקהל איזו דמות הוא מחקה, כי האירוניה תכשל, ולכן על הקהל לדעת מי הדמות הזו בלי לספר להם. (Paulina Barezynska: 2017, 37).

תיאוריית התזכורת ההד לאירוניה מילולית מאת קרוז וגלוקסברג 1989 :

קרוז טוען כי ניתן להשתמש בביטויים חיוביים בקלות באירוניה מכיוון שהם שכיחים יותר מציפיות שליליות, כלומר ניתן להשתמש בציפיות חיוביות בנסיבות שליליות, וציפיות שליליות בנסיבות חיוביות כמו שבחים בהלעג שכאשר משתמשים בסוג זה מובילים לסתירה בין מה שנועד למה שהוא צפוי. [Richard, Bruntsch: 2017, 20]

תיאוריה היומרה הרמיזית מאת "קומיון-נקמורה" 1995:

תורת היומרה הרמיזית של אירוניה מילולית הוצעה על ידי סאקי קומון נקאמורה לדעתו התיאוריה זה דרך ברורה להצביע על כך שהדובר רומז על ציפייה. כלומר הדובר מפנה את תשומת ליבו של מישהו לציפייה באמצעות הדיבור.

לדוגמה (איזה מזג אוויר יפה). משפט זה משקף את תיפיותיו של המאזין שמזג האוויר נאה, אך אם נסתכל על מזג האוויר, נגלה גשום מטרתה של תיאוריה זה היא להזכיר למאזינים כי ההצעה לא התרחשה על פי הציפיות. לכן התנאי הבסיסי לתיאוריה זו היא הביטויים האירוניים שמטרתם למשוך את תשומת ליבם של המאזינים ולהעלות את ציפיותיהם, בנוסף, לחוסר הדיוק בדיבור (Katri, Hannule: 32-34, 2011).

תיאוריה התצוגה המרומזת של אירוניה מילולית מאת "אוצומי" 2000:
בעזרת התיאוריה זה המחקר אוצמי שואף להסביר כיצד להבחין בין דיבור אירוני לדיבור לא אירוני של. תיאוריה זה מחייבת נוכחות של כמו ולמנטים כיצד ניתן לגלות דיבור אירוני. שהם כישלון ציפיות הדובר, הפרה של עיקרון הקואופרציה, יחס שלילי לדיבור (Barezynska, Paulina: 17, 2017).
לאירוניה יש תפקיד חשוב בשפה, שכן היא תלוי במשחק מילים והמשמעויות, כאשר הדובר אומר ביטוי המצביע על משמעות שאינה הדבר שהוא מצביע עליו, כלומר הוא מתייחס למשהו בעקיף. אירוניה התפתחה גם בשפה כתוצאה מתנאים חברתיים ופוליטיים והיא מילווה כמה פונקציות כולל:

- פונקציה חברתית של האירוניה: זיו טען שבאמצעות אירוניה נותן לבטא רעיונות אסורים חברתיים של מין או דת וכן להפחית פחד ולחץ מקל על מתח, רגשות שליליים, בעיות חברתיות ועוד. אירוניה היא מרכיב חשוב בלכידות חברתית כאשר קבוצה צוחקת על סיטואציה מסוימת, וצחוק יקים תקשורת בין אותה קבוצה. (Wilson, Gilin: 243-245, 2000).
- פונקציה פוליטית: מנקודת מבט של פסיעולוגיה אירוניה משתמשת היא אחת השיטות בהן החברה משתמשת להתמודד עם כמה בעיות פוליטיות וכלכליות. באמצעות אירוניה אנו מבקרים כמה מסודות או אישים והתנהגויות כדי לתקן טיוות פוליטיות. ציניות פולטית נובעת מהלחצים שאזרחים מרגישים אותם ומביעים את עמדותיהם כלפי כמה החלטות פוליטיות. (المقدادي, كاظم: Kazem Al-Miqdadi: 189-191, 2014).
בנוסף שכל אדם פוליטי יש לו רעיונות ורוצה לשכנע אנשים בהם, הדבר נעשה באמצעות אירוניה, מכיוון שהוא יכול להביע על עמדתו מכיוון שאירוניה משפיעה על כל תחומי החיים, ולכן משתמשים באירוניה פוליטית להצלחת המצב הפוליטי ולחיזוק הערכים והשקפות הרווחים בפוליטיקה. (קיים, אורלי, סובר, אריה: Orly exists, Arie Sober: 48,2013).

• פונקציה תוקפנית: היא נחשבת לאחד מסוגי האירוניה הנפוצים ביותר בישראל ומיוצגת על ידי לעג מילולי. האירוניה אגרסיבית נוצרה כתוצאה מנסיבות חיים. בישראל האירוניה הזו מוכנה כלפי ערבים ויהודי מזרח, בנוסף, האירוניה והיעדר ההערכה העצמית הפכו בשנים האחרונות לסימני ההיכר של ההומור הישראלי. לבקרי זיו, הישראלים לא לעגים לעצמם ברמה האישית, אלא ברמה הקולקטיבית (عبد الحميد ، شاكِر : Shakir Abdul Hamid: 293-294).

הניתוח הרטורי ופרגמטי של הבדיחה וקריקטורה

בבדיחה וקריקטורה יש מסר או רעיון ספסציפי שהמחבר מנסה להעביר למקבל, בין אם זה הוא פוליטי, חברתי וכו'. לכן לאמצעים רטוריים יש תפקיד חשוב בהעברת הרעיון למקבל, ולכן שאלות רטוריות נחשבות לבסיס המבנה הלשוני של הבדיחה הקריקטורה, וכלן מטרתה היא להעביר מסר למקבל וגם לשכנע את המקבל עמדת המחבר.

המטאפורה (Metaphor):

מעטק המשמעות המפוץ ביותר הוא המטאפורה מהיוונית (Metapherein), פירושו "להעביר למקום אחר". המטאפורה מציינת העברה של משמעות משדה סמאנטי אחד לשדי סמאנטי אחר. במשנתו של אריסטו המטאפורה היא אמצעי רטורי המעניק למסומן נופך של פיגוראטיביות וציוריות. המטאפורה הקלאסית מציין המונח (מטאפורה) העברה זמנית של מילה מתחום לתחום אחר, ויש המתרגמים את המונח מטאפורה לעבירת באמצעות המונח (השאלה), בגלל האדם המשתמש במטאפורה, שואל מילה משדה מסוים ומשתמש בה בשדה אחר. (ניר, רפאל: 79, Nir, Raphael.1989).

שאלה: איך יודעים אם נמלה בהריון?

תשובה: לפי הבטן...

יודע שנמלים אינן יולדות אלא מטילות ביצים, ולכן השתמש בהריון ולידה משדה האדם ועבר לשדה בעלי חיים.

לוקח אחת מתלונן: מלצר למרק הזה יש טעם מצחק.

המלצר משיב לו אז למה אתה לא צוחק?!

מילת טעם מצחק לוחקה מתחום החושים ועוברת לתחום האוכל יודעים לאוכל האוכל טעים או רע, הכוונה בבדיחה הזו האוכל אין לא טעם.

המורה שואלת את התלמידים למה לא הגע לשעת אפס?

התלמיד ענה לה: כי אין אפס בשעון.

(שעת אפס) שואלת מתחום המלחמה ומשמשת כאן בתחום הלימוד. המורה

מתכוונת בשעת אפס היא עת הבחינות התקרבות.

המטונימיה Metonymy: המטונימיה מהיוונית פירושה meta שינוי onema

שם. המטונימיה מבוססת על מגע בין מסומנים, המסמן משמש לציון מסומן חדש על

יסוד קשר מגע עם מסומן הקדום ואינה על דמיון ביניהם (ניר, רפאל: 68, 1989

(Nir, Raphael).

הווירוס הזה הדבר שהחזיק הכי הרבה מעמד שיוצר בסין.

מילת ווירוס מציינת לווירוס קורונה, אנו יודעים שהתעשייה הסינית אינה

מחזיקה מעמד זמן רב, בידוע שתעשייה זו גורפת כיום את השוק העולמי. עם

הופעת ווירוס קורונה, שהחל בסין והתפשט ברחבי העולם, הדבר היחיד שנמשך עד

היום. המטונימיה משמשת ללעג של התעשייה הסינית.

ערבי עשיר מתאבה בבתו של פרסי, אם אתה נותן לי את ידה של הבת שלך

אני אתן לך את משקלה ביהולמים.

אז תחכה שבועים, משיב פרסי!

כדי שתח שוב על זה?

לא, כדי לפטם את הילדה.

(תן לי את ידיה), במקום לומר אני רוצה להתחתן עם הבת שלך, היד היא חלק

מן הגוף.

הבדיחה הזו סובבת סביב שני אנשים, הארשון הוא ערבי והשני הוא פרסי.

הערבי מבקש את ידה של בת הרסי, בתמורה למשקלה ביהולמים, אך פרסי מבקש

תקופה של שבועיים על מנת להגדיל את משקלה בתו. מטרת שך הבדיחה הוא

להבהיר את המטונימיה כאשר הוא אמר שאני רוצה לבקש את יד בתך, הכוונה אינה

ידה אלא בקשתה לנישואין, בנוסף לאזכור החמדנות של האדם הפרסי.

פוליסמימיה polysemy: (פולי = רב, סימיה = משמעות). מספר משמעות למילה

אחת, היא דו משמעות או רב משמעות למילה אחת יש קשר בין משמעותה ויש לה

מקור משותף (בדיחי-קלפוס , נועה , לפרין, שרה : , 134-135, Noa

(Badihi-Kalpus, sings to Perrin 2006).

שאלה: מדוע התולים נמצאים בסביבת מחשב?

תשובה: כי יש שם עכבר.

החתול עומד מול המחשב מכיוון שאחד כלים המחשב נקרא עכבר.

מילת עכבר פוליסימית יש לה שתי משמעות:

א- עכבר חיה ממכרסמים

ב- עכבר אחד כלי המחשב

קניתי לפני שבוע מהחנות שלך אגרטל משנהב, יקר מאוד, אשר נתתי לבוס שלי מתנה ליום ההולדת שלו היום זרק את האגרטל אחרי, הוא אמר שזה לא שנהב, אלא פלסטיק!

מדהים! אומר מוכר מרוקאי זה אומר שכבר יש פילים עם ניבים

מלאכותיים. כוונת הבדיחה הזו היא להראות לאדם המרוקאי אדם מרמה ולא ישר.

גם המילה אגרטל בעלת שתי משמעות

א: כדים עשויים מתכת (הוא שימש במקדש שלמה לשטוף ידיים)

ב: אגרטל פרחים

ג: קערת הגשת פירות

ד: קערה

הומונימיה Homonymy:

הומונימיה מקור המילה מיוונית homos פירושו זהה, שווה onoma משמעו

שם, כך זה מציין לפני מושגים או יותר שמשותפים באותו שם או מילה.

(mona,fadlAlkreem babiker : 9,2016).

איש אחד הלך ונפל לבור לפתע עבר ליד הביר ראש הממשלה, האיש צרח:

הצילו! הצילו! הצילו!

ענה ראש הממשלה: אני אציל אותך אם תצביע עבורי!

ענה לו האיש: אני נפילתי על התחת, לא על הראש.

בבדיחה זו מנסה נתניהו לשכנע את העם בכל דרך להיבחרו שוב מילה אחד יש

לה רב משמעות שונות,

אחד א = יחיד, משיהו יחיד, ראשון, יחיד ומיוחד

אחד ב = משהו (לעתים בנימה של זלזול)

אחד ג = במשמע (אשמע ישראל ה' אלהם שלנו אחד "ספר דברים" 6-4

בלונדינות טיילת בצרפת ורצתה לראות את מגדל אייפל. סלח לי, אמרה
 לשוטר המקומי, איך אני מגיעה מכאן למגדל אייפל?
 זה פשוט מאוד, ענה השוטר החביבי חכי לאוטובוס 27, תעלי עליו ותצאי
 בתחונה השנייה. הבלנדונית הודתה לשוטר ממנו לשלם. לאחר סיור של 4
 שעות, הגיע השוטר חזרה לאותה נקודה ולתהמתו, ראה את הבלונדנית יושבת
 במקומה באותה תנוחה בה עזב אותה. מה קרא, מדאם? שאלה השוטר,
 השארתי אותך לפני 3 שעות ועוד לא עלית על האוטובוס. אל תדאג אדוני
 השוטר! הרגע חלף האוטובוס ה-22 נותרו רק עוד תמישה...!
 תושבי אירופה וישראל חושבים שנערות בלונדיניות הן טיפשות, אמנם
 איש התנועה הסביר לה איך להגיע למגדל אייפל, אך היא לא הבינה למה הוא
 מתכוון.

מגדל = א. בניין, ב. רכיב ראשון בשמות מקומות;

מגדל = יישוב חקלאי מצפון לטבריה

מגדל = א. צריח, ב. בימה, ג. ארון גבוה

הומופונייה Homophony :

(הומו = אותו, הזז, פון = הגה, צליל) הומופונייה שתי מילים או יותר זוהות

בהגותן אבל שונות בכתיבה, למשל קר - כר, מחר - מכר, אור-עור (בדיחי -

קלפוס , נועה , לפרין , שרה : , 134-135, Noa Badihi - Kalpus, Sara

(Lefrin: 2006).

מה ההבדל בין יוסי ביילמן לאריק שרון? ביילמן הוא שמאל ואריק שרון שהוא
 אקסטרה אקסטרה לארג'.

הבדיחה הזו סובבת סביב שרון ויוסי ביילמן. מה צריך בבדיחה הצורה זו הוא

למצוא הבדל ביניהם לא מבחינה הצורה או האישיות, אלא יוסי שייך למפלגת

השמאל ואילו שרון שייך למפלגת קדימה. האפקט בבדיחה הזו נובע מהדמיון

הצלילי מהמליה שמאל מילת שמאל משמעותה בעברית זרם פוליטי בעוד בשפה

האנגלית small משמעותה קטן.

תייר דובר עברית בוקר ב"בית הלבן" שבארצות הברית וגילה לאכזבתו שהוא אינה לבן כלל.

פנה התייר אל השומר ושאל אותו באנגלית: אתה יודע שהבית כלל וכלל אינו לבן?

ענה לו השומר: yes I do

אומר התייר בנימית הבנה, אה יסידו

יש דמיון בין מילים בשפות העברית והאנגלית (yes I do, יסידו) המילה האנגלית משמעותה כן אני יודע, בעוד המילה העברית משמעותה משה בסיד, צבע במיב סיד. תייר מגלה שהבית הלבן אינו לבן (הבית הלבן נקרא בעבר בית הנשיא, אך כשהמלחמה החלה בשנת 1812, הצבא הבריטי עדיין עמד בפני משטר עקב המהפכה האמריקאית, ובריטניה העלתה את הרעיון לשרוף הכל בייעיר הקפיטול באותה תקופה, וזה מהשהיה הוא גרם לבריטים להסתער על העיר ולשרוף את כל מהשבתוכה, בין הבניינים האלה נמצא בית הנשיא והחזית הפכה שחורה בגלל נזקי העשן והשריפה. בהמשך צויר הבית בצבע לבן ומאותו יום הציבור והפוליטיקאים כינו אותו הבית הלבן.

<https://www.drove.com/campaign/5c6d699ada3b19000145e523>

הומופוניה נתרחשת בין המילים small בשפה האנגלית שמשמעותה קטן, לבין סמול בשפה העברית שמשמעותה זרם פוליטי.

אנו רואים בקריקטורה זה שנתניהו בבחירות 2019, הוא מנסה למשוך את כל הקולות הנבחרים על ידי שכנועם לבחיר אותו. מטרת הקריקטורה היא שמדיניות נתניהו קבעה את הקווים הבסיסים של ממשלת המדינה הכוללים את כל העניינים, למעט המפלגה הסמול הפוליטי שאין להם אפשרות לפתח תוכניות להנהגת המדינה.

אליפסה Alpsia:

אליפסה היא תהליך של אי שימוש או מחיקה של מילה אחת או יותר שאינה הכרחית להבנת ביטוי במילים אחרות שהביטוי או המשפט מובן גם אם יש מחיקה של חלק מחלקיו, לפעמים מחוקה היא אופציונלית, כלומר הוא תלוי בדבור ובהיבטים התקשורתיים של הקשר של המצב בו מבוטא המשפט אך בזמנים אחרים, מחיקה היא חובה. (Jawad, Baneen: 1-2, 2017).

שאלה: מה ההבדל בין בית משוגעים למדינת ישראל?

תשובה: בבית משוגעים לפחות ההנהלה שפויה.

בתשובה בבדיחה הזו לא אמירה את כל האמת לכן על המאזין מגלה את החלק האשר "אין במדינה ישראל ההנהלה בריאה" בדיחה זו כוללת לעג לממשלת ישראל, כלומר בבית החולים המנהלה שלהם שפוי למעט חולים, בעוד שממשלת ישראל אינה אדם שפוי שיכול להנהל את המדינה.

<https://www.mako.co.il>

בקריקטורה הזו מבינה "ראש הממלשה בנימין נתניהו" כי הוא יהיה ראש ממשלה מחדש, ואמר שאהייה לראש.. השמטת החלק השני של המשפט, בגלל הקורא מבין אותה (שאהייה לראש הממשלה).

ניגוד:

הוא מילים שתהיה משמעות שלהן הפוכה מנודגדת זה לזה, כמו חי-מת, אמת-שקר, גדול-קטן, יצא-נכנס, עשיר-עני. הדוגמאות האלה מיוצגת ניגודים אמיתיים לעתים קרובות בטקסט מוצגים מילים או ביטויים כנגודיים, ואנו מבינים זאת מהקשר. (בדיחי-קלפוס, נועה , לפרין, שרה -124 , 123 , - Noa Badihi Kalpus, Sara Lefrin: 2006).

שאלה: מה ההבדל בין דיקטטורה לדימוקרטיה?

תשובה: דיקטטורה מחסלת חכמים דמוקרטיה מאמצת טיפשים.

המילים חכמים וטיפשים הם מילים מנוגדים באו להופיע את הרמה בין האנשים, השרים בממשלה.

דיקטטורה היא מערכת בה השלט הוא אחד או מעטים שיש להם כוח על גורל המדינה והעם, ולאף אחד אין זכות להתנגד למדיניותם. דומקרטיה היא כלל בו כל האזרחים הזכאים משתתפים ישירות או באמצעות ציגיהם (הנבחרים). הכוונה המדיחה הזו והשימוש בנגודים הוא שהדמוקרטיה הובילה לקבוצה של פוליטיקאים טיפשים שאינם מסוגלים לשאת באחריות המדינה והעם.

נרדפות:

הלשון העברית הוא עשירה במילים נרדפות, הנרדפות היא מילים קרובות במשמעותן, אבל אינה זוהה. מילים נרדפות מעשירות את השפה ומאפשרת לאדם להביע את מחשבותה בצורה מדויקת יותר (Gilayon 34 May 2015 2) מוגדרת הנרדפות לוקחה מיוונית synonoms , syn פורושו עם, ביחד onoma פירושו שם. הנרדפות היא שתי מילים או יותר יש להן משמעות משותפות אבל, אינה זוהה ולכן היא קשר של דימוי או קרובות בין שתי משמעות או יותר (ניר, רפאל: 105, Nir, Raphael 1989).

איך אומרים בעברית שף? איש טבח שמו.

מילים שף, איש טבח יש להם אותו משמע שהוא טבח.

הדימוי:

היא אמצע לשוני התפקיד שלה תגרום דבר אחד כמו אחר בתכונה משותפת ביניהם, והדימוי הזה יהיה על ידי הכלים האלה: כי, כמו, כאלו, כעין, דמה ל.)
<https://www.iasj.net/iasj?func=article&ald=84402>.

<http://www.cartoon.org.il>

בקריתקטורה הזה הופיע ראש הממשלה בנימין נתניהו, קריקטוריסט מישל קישקה ידוע בציוריו הסאטיריים של נתניהו, בקריקטורה הזו דמיון מישל בכלב שהוא רוצה עצם. ידוע היטב כי מישל מתנגד לשליטתו של נתניהו ותמיד לעג לו למעשיו הפוליטיים. הסרט המצויר הזה מראה את נתניהו מורה עליו לשבת בשקט, כלומר לשתוק ולא לבקר פוליטית.

ביבי אינה נוהג כבר שנשים אך בפעם האחרונה שנהג, אשתו העירה לו,

"אתה נוהג בכביש כאילו הוא של אבא שלך"

ביבי השיב לה, מחק בבוקר, אני אסדר שהכביש הזה היה של אבא שלי"

בבדיחה זו השתמשתי בכלי הדמיון כאילו "הכביש כאילו של אבא שלך"

הבדיחה הזו שופכת אור על שלטוני הדימוקרטי של נתניהו, שמסרב לוותר

על השלטון למרות שני העשורים שלובו.

החזרה:

היא חזרה על הדיבור כדי למשוך את תשומת ליבו של הקורא למילת המפתח וביטוי המפתח בטקסט, כלומר חזרה על אירועים, מילים, ביטויים ומשפטים ברצף ספציפי

או אפילו ללא מקום למילים. אין הגבלות על השימוש בחזרה, אך חזרה מוגזמת יכולה להיות חלישה ולקלקל את השפעת הסגנון. (tamar,manjaridze:2)

[/https://he.kichka.com](https://he.kichka.com)

החזרה התרחשה במשפט שתהיה שנה טובה. מטרת החזרה הזו הייתה שהשנה תהיה שנה של שגשוג והתפתחות למשק הישראלי. הקריקטורה הזו מדבר על הפרויקט של נתניהו להפוך את ישראל למקור ייצור גז טבעי, ולמונופול מאזר הגז הטבעי תמרי של חברת דקלי נובל אנרגי, אך הוא נדחה על ידי בית המשפט העליון בישראל.

תימנן שומר מצוות הולך בשבת ברחוב ולפתע רואה שטר של 200 שקל, מתחבט ומתלבט איך ייקח את הכסף למרות האיסור בשבת, עד שעולה במוחו רעיון: נגיש לעמוד חשמל דופק את הראש שלוש פעמים רואה כוכבים ואמר לעצמו: אה יופי יוצאה שבת ומהר לוקח את הכסף.

מילת שבת חוזרת שלוש פעמים כדי להבהיר שהאדם התימני הוא לא מעניין לקדושת יום שבת, זה מצביע שהיהוד התימני הם אנשים תאבי בצע שאוהבים כסף.

מילה "ענף" חוזרת שני פעמים כדי להדגיש על תהליך ההתישבות הישראלי. קריקטורה זו שואפת לשפוך אור על פעולת הכריתת עצים שביצעו הכוחות הישראלית בצפון בקעת הירדן המערבית, שכן המטרה לעקור עצים היא לגרש את תושביהם לושלוט בהם ולספח חלקים מהגדה המערבית בשליטה ישראלית. זה ההפך ממה שהם קוראים לו השלום ובניית מדינה פליסטינית. עצי הזית מסמלים את המדינה הפלסטינית, ומצד אחר הסכסוך הישראלי עם הערבים בממסד הפוליטי ממחיש את חוסר האמון של הפלסטינים בתהליך השלום.

שימוש במילים לועזיות:

זה מילה שאלה למעשה משפה זרה, אך היא לא מרגישה שהיא זרה לדוברי השפה בכל התאמתה למערכת הפונמית והמורפולוגית, אך אם היא נשארת בצורתה המקורית, המוזרית שלה מתגלה, לפי ניר, ישנם 3 קריטריונים להגדרת מילה המושאלת (מורפי-פונימי, אטומולוגי, פסיכו-לשוני) מילה מושאלת היא מילה שהרכיבה המורפולוגית או הפונולוגיים אינם חופפים לשיטות ההרכבה או ההגייה של השפה העברית, ומידת הניכור שחשים דובר, השפה בעת שימוש במילה מסוימת היא שמגדירה את המילה כמילה שאלה. המשמעות היא שיש להבחין בין מילים

שהדוברים כלל לא מרגישים כמילים לועזיות, כגון המילה בנק בעברית. שאין לה מילה מקבילה בעברית, שהמילה יש שבולט בהן אלמנט המוזרית כגון סיטואציה (לנג, ברכה, : 16 תשס"ט Bracha, Lang).

במסגרת נסיעה לארה"ב ביקר דוד לוי בגן החיות, אחרי הטיול שאלו אותו איזה חיות ראה, ראיתי "אריות, נמרים, גיורפות ודנגרוסים".

מה זה החיות הזה? שאלו החברים. לא יודע הם לא יצאו מהכלוב שלהם

אבל בשלט שעל הגדר היה כתוב "דנגרוס"

בדיחה הזו מציינת ללעג מן השר דוד לוי, בשל רמה ההשכלה הנמוכה

שלו, הבדיחה הזו כוללת מילה לועזית "דנגרוס" שמשמעותה בעברית "סכנה".

<https://he.kichka.com/page/65/?archives-list=1>

בקריקטורה הזו משמשת המילים סטארט-אפ המושאלת מהשפה האנגלית שמשמעותה התחלה, בעוד המיל השניה אקזיט גם מושאלת מהשפה האנגלית שמשמעותה יציאה. קריקטורה זו מדברת על הסכסוך הישראלי-פלסטיני ומטרתו של נתניהו היא לגרש את הפלסטינים מארצות ישראל.

דו משמעות: זו תופעה לשונית שבה לביטוי או משפט יש יותר ממשמעות אחת, מה שמוביל לחוסר הבנה עבור המקבל. (ya'arub mahmood hamdie) (<https://www.iasj.net/iasj/article/17887>).

ביבי נתניהו נכנס למסעדה בחו"ל עם אשתו ומזמין סטייק בקר, שואל אותו המלצר: אבל מה עם הפרה המשוגעת? אז ביבי עונה לו: היא תזמין אחרי זה.. נתניהו בקש בשר והשאיר את אשתו. שאל אותו המלצר "מה עם הפרה המשוגעת?" הדו משמעות בבדיחה זו היא שהמלצר שאל על מחלת פרה משוגעת, נתניהו מתכווין ביקש בשר בקר, אך נתניהו הבין שהמלצר שואל על אשתו.

העמימות הסמנטית מראה כי נתניהו מציג פרסומת לחברת מוצרי חשמל, אך הכוונה היא להבהיר את ההחלטות האמריקאיות בנוגע להתנחלויות בישראל. בקריקטורה זו נתניהו עומד עם מקרר מתוצרת אמריקא ואומר מלעלה שהקפוא למיטה הקפוא, הכוונה היא שארצות הברית תדרוש ממדינת ישראל להספיק את בניית הקבוצות, אך נתניהו הבטיח להמשיך בבניין עד שהפלסטינים יכירו במדינת ישראל.

העוזרת של שרה נתניהו מנקה בבית שלהם ושואלת את שרה: איפה הסמרטוט? אז שרה עונה לה: הוא נסע לנאום בכנסת..

עזרת של שרה מתכוונת לסמרטוט ששימש לניקוי, ואילו שרה מתכוונת לנתניהו. פירוש המילה סמרטוט הוא בגדים קרועים ובלויים, אך כאן פירוש הדבר שהוא אדם אין לו אישיות.

המסקנות

1. האירוניה היא שיטה של הביטוי כאשר המשמעות של המילה המופיעה מנוגדת עם המשמעות הסתירה של אותו מילה, כלומר הכוונה היא ההפך ממה שנאמר.
2. אירוניה מסייעת בזיהוי בעיות בחברה, בנוסף היא מסייעת בזיהוי בעיות וסכסוכים בין פוליטיקאים או מדינות.
3. מטרת האירוניה היא לשמור על קיומה של החברה ולשנות את התנהגותה.
4. אירוניה היא דרך טובה לשכנוע, מכיוון שפוליטיקאים משתמשים בה כדי להעביר את רעיונותיהם, להביע את עמדתם, ולשכנוע את הקהל שלהם.
5. אירוניה שואפת להפוך את האינטרס הציבורי לרשות כולם וללכת אחריה בכל רבדי החברה.
6. הבדיחה וקריקטורה הן אחת השיטות החשובות ביותר לאירוניה המשמשות לביטוי ובעיות, בין אם הן חברתיות ובין אם פוליטיות.
7. שפת הבדיחה וקריקטורה קלה ולכן מתפשטת במהירות בקרב אנשים
8. הבדיחה וקריקטורה מכילות את השיטות הריטוריות החשובות ביותר
9. הבדיחה וקריקטורה יש להן כמה פונקציות מבחינה פרגמטית, שהן ביקורת, ומחאה על טעויות בחברה.

המקורות

המקורות העבריים:

- 1- חיה אוסטרובר: **הומור כמנגנון הגנה בשואה: 2000.**
- 2- אריה סובר: **הומור בדרכו של האדם הצחוק**, כרמל ירושלים, 2009.
- 3- זאבי, עירית, סובר, אריה: **הקופירייטר כיוצר שפת הומור**, בתוך כתב עת: הומור מקוון, גיליון מס' 3, 2014.
- 4- קיים, אורלי וסובר, אריה: **הומור כאמצעי רטורי בשיח הציבורי ובנאומין של ברק אובמה**, בתוך כתב עת: הומור מקוון, גיליון מס' 2, 2013.

Chaya Ostrover: **Humor as a Defense Mechanism in the Holocaust**: 2000
 Arie Sober: **Humor in the Way of the Laughing Man**, Carmel Jerusalem, 2009
 Zeevi, Irit, Sober, Arie: **The copywriter as a creator of a language of humor**, in a journal: Online Humor, Issue No. 3, 2014.

Existing, Orly and Sober, Aria: **Humor as a Rhetorical Means in Barack Obama's Public Discourse and Speech, in the Journal: Online Humor, Galein No. 2, 2013**

המקורות הערביים:

- 1- محمد صالح شريف العسكري: **سخرية الماغوط في العصفور الاحدب**، مجلة دراسات في اللغة العربية وادابها، فصيلة محكمة، العدد الثامن، ٢٠١٢.
- 2- بكير بن حبيلس: **السخرية في الادب وترجمتها من الفرنسية الى العربية رواية "كنديد" لفولتير نموذجاً**، دراسة تحليلية نقدية، ٢٠٠٩.
- 3- خضرة ناصف: **السخرية في النثر الاندلسي رسالة التوابع والزوابع لابن شهيد الاندلسي انموذجاً**، ٢٠١٨.
- 4- فاطمة حسين عيسى العفيف: **السخرية في الشعر العربي المعاصر: محمد الماغوط، محمود درويش وأحمد مطر نماذج**، ٢٠١٦.
- 5- وفاء زيادي، اميرة دربال: **جمالية السخرية في شعر احمد مطر اللافتة ٦ انموذجاً**، ٢٠١٨.
- 6- قدرية خوازم: **السخرية في الشعر الشعبي بوادي سوف**، دراسة موضوعاتية فنية ٢٠١٥.
- 7- محمد عرفات حجازي: **فن الكاريكاتير من منظور فلسفي**، [file:///C:/Users/ali/Downloads/pdf%20\(4\).pdf](file:///C:/Users/ali/Downloads/pdf%20(4).pdf)، ٢٠١٨.
- 8- جليل ويلسون، ترجمة: شاكور عبد الحميد، محمد عناني: **سيكولوجية فنون الادب**، عالم المعرفة ٢٠٠٠.
- 9- كاظم المقدادي: **سخرية في البرامج التلفزيونية**، الطبعة الأولى ٢٠١٤، بغداد شارع المتنبي، دارميزويومات.

Muhammad Salih Sharif al-Askari: **The Sarcasm of Maghout in the Humpback Bird**, Journal of Studies in Arabic Language and Literature, Court Faction, Eighth Issue, 2012.

Bakir Ben Hobeil: **Irony in Literature and its Translation from French into Arabic, Voltaire's "Kindid" novel as a Model, Critical Analytical Study, 2009**

Khadra Nasif: **Irony in Andalusian Prose, Risala al-Tawafa 'wa al-Zawwabi by Ibn Shahid al-Andalus as a model, 2018.**

Fatima Hussein Issa Al-Afif: **Irony in Contemporary Arabic Poetry: Muhammad Al-Maghout, Mahmoud Darwish and Ahmad Matar, Models, 2016.**

Wafa Ziyadi, Princess of Derbal: **The Aesthetic of Irony in Ahmad Matar's Poetry The Sign 6 Model, 2018.**

Qadriyah Khawazim: **Irony in Folk Poetry in Wadi Souf, Technical Topics Study 2015.**

Muhammad Arafat Hegazy: **The Art of Caricature from a Philosophical Perspective** [file:///C:/Users/ali/Downloads/pdf%20\(4\).pdf](file:///C:/Users/ali/Downloads/pdf%20(4).pdf) 2018.

Glenn Wilson, translated by: Shaker Abdel Hamid, Mohamed Anani: **The Psychology of Literature Arts, The World of Knowledge, 2000.**

Kazem Al-Miqdadi: **Irony in TV Programs, First Edition 2014, Baghdad Al-Mutanabi Street, Darnesoyumat.**

המקורות הלועזיים:

- 1- Katri, Hannule: **" ZOOROPA !MY ZOOROPA "** u2's critique of Europe in thr 1990s , 2011
- 2- Richard,Bruntsch: **Interindividual Differences in verbalIrony detection and use:The Role of personality and Ability ,2017**
- 3- Pannlina, Burczynska. 10: **Investigating the multimodal construal and Reception of Irony in film translation-An Experimental Approach ,2017**

מקורות האינטרנט

1. <file:///E:/%D8%B3%D8%AE%D8%B1%D9%8A%D8%A9%20%D8%A7%D9%84%D9%85%D8%A7%D8%BA%D9%88%D8%B7.pdf>
2. <https://www.drove.com/campaign/5c6d699ada3b19000145e523>
3. <https://www.mako.co.il>
4. <http://www.cartoon.org.il>
5. <https://he.kichka.com/>
6. <https://he.kichka.com/page/65/?archives-list=1>